NO RĪGAS LĪDZ RĪGAI

TOBIASS UN TAMA LIELAJĀ EIROPAS BIBLIOTĒKU CEĻOJUMĀ



INGUNA CEPĪTE JURIS ZVIRGZDIŅŠ

NO RĪGAS LĪDZ RĪGAI

TOBIASS UN TAMA LIELAJĀ EIROPAS BIBLIOTĒKU CEĻOJUMĀ

MĀKSLINIECE ELĪNA BRASLIŅA

PĒTERGAILIS

UDK 821.174-93-3
ZV 584

Grāmatas izdošanu atbalsta







un Inese Auziņa-Smita

Redaktores GUNTA LEJNIECE,
IEVA PLŪME
Tulkotāja MARGITA GAILĪTIS
Māksliniece ELĪNA BRASLIŅA
Maketētāja KIMA ABRAMOVA

ISBN 978-9984-33-386-1

© Inguna Cepīte, teksts
© Juris Zvirgzdiņš, teksts
© Elīna Brasliņa, ilustrācijas
© izdevniecība „Pētergailis”

SATURS

PAR GRĀMATU 7

IEVADNODAĻA, kurā rotaļu lācis Tobiass Ziemassvētkos saņem dāvanas, ar vienu no tām netiek galā un dodas uz Bērnu bibliotēku, kur satiek kaķi Tamu un Loti no Izgudrotāju ciema 11

1. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama nokļūst Tallinā un kurmji Džons un Džeimss rok metro tuneli 17

2. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama ar lāču ģimenes palīdzību dodas uz Sanktpēterburgu un Čeburaška lasa Josifa Brodska dzeju 23

3. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama nokļūst Helsinkos, kopā ar Mumiņiem iepazīstas ar moderno arhitektūru, lasa lācenes un ragavās lido pa gaisu 33

4. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama viesojas Rovaniemi, nokļūst Oslo un ar Kurta autokrāvēju ierodas Stokholmā 43

5. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama apskata Zviedrijas galvaspilsētu, Pepija paceļ viņus gaisā un Karlsons nofotografē 49

6. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama ar vikingu kuģi nokļūst Kopenhāgenā un Hanss Kristians Andersens piedāvā savas galošas ceļam uz Hamburgu 55

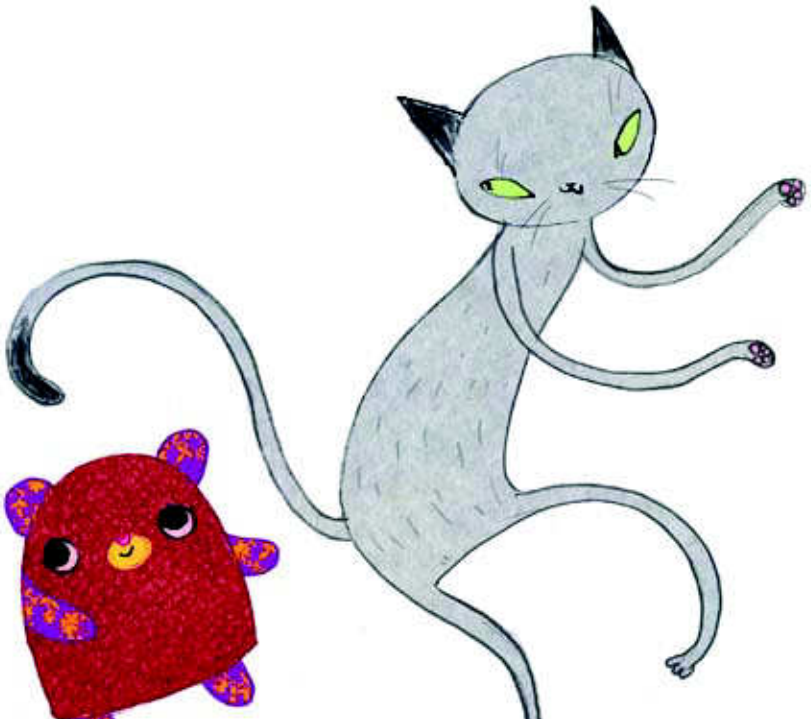
7. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama iepazīstas ar Vilhelma Haufa pasakām par gandriem un Ēriha Kestnera stāstu varoņiem 63

8. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama Gdaņskā iepazīstas ar vilku sugas suni Goldi, papagaili Čegevareku un tikai mikroskopā saskatāmo Baktēriju 71

9. NODAĻA, kurā automobilis ar Tobiasu, Tamu, suni Goldi un papagaili Čegevareku apstājas Sliņķīšu ciemā, ēd desas, kas aug kokos, un nokļūst Klaipēdā 77

10. NODAĻA, kurā Tobiass un Tama zirga Dominika mugurā atgriežas Rīgā un tiek atklāta Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunā ēka 83

SUMMARY 93



PAR GRĀMATU

Tobiass ir norūpējies. Viņam dzejoļa skaitīšanas laikā pazudis gan pats dzejolis, gan tā autors. Slavens autors, viņam tas jāatrod, jākļūst par detektīvu. Tobiass, protams, pats ir gana slavens, bet tomēr vienkāršs rotaļu lācis no Rīgas, kuram bez japāņu drauga Tamas, viņa ķepdatora un interneta būtu grūti. Grūti salikt puzli. Grūti uzzīmēt ceļojuma maršrutu apkārt Baltijas jūrai: Rīga–Tallina–Sanktpēterburga–Helsinki–Oslo–Stokholma–Kopenhāgena–Hamburga–Gdaņska–Klaipēda–Rīga. Grūti sameklēt Ziemassvētkos pazudušo dzejoli, jo Tobiass taču nav Emīls Tišbeins vai viņa draugi detektīvi Vācijā no Ēriha Kestnera grāmatas. Tobiass pat neprot lidot kā Stokholmas Karlsons, un labi, ka lidojumam no Kopenhāgenas uz Hamburgu savas burvju galošas piedāvā pats Hanss Kristians Andersens.

Tobiass un Tama ir pārliecināti, ka tu turi rokās 10 Eiropas valstu lieliskāko grāmatu un rakstnieku enciklopēdiju vai ko tamlīdzīgu. Viņi cer izveidot lasītāju klubiņu, kurā Muminu ģimenes draugi no Somijas iepazīsies ar Baktērijas jaunkundzi no Polijas, mazo Nāriņu, Ezīti miglā, Sprīdīti, autokrāvēja vadītāju Kurtu un abām Lotiņām, kuras neviens nevar atšķirt vienu no otras.

Ekskursijā viņi visi brauks uz Sliņķīšu ciemu Lietuvā, jo tur desas aug kokos. Bet ar desām vien nepietiek. Tāpēc Tobiass un Tama parādīs draugiem visas pašu apceļotās pilsētas, to skaistās ēkas, it īpaši bibliotēkas. Tieši bibliotēkās viņi sava lielā Eiropas ceļojuma laikā sastapa tik daudz slavenību. Piemēram, Tallinā viņi grāmatu krātuvē malkoja kafiju kopā ar kinozvaigzni – Loti no Izgudrotāju ciema.

Tomēr ir kas tāds, kas Tobiasam un Tamam šķiet sevišķi svarīgs. Tā ir Gaismas pils. Stikla kalns no Raiņa lugas par Antiņu, kas zelta zirgā uzjāj kalnā pēc princesītes. To var izlasīt grāmatā. Un grāmata ir pašā Stikla kalna virsotnē – Rīgā, jaunajā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kur Tobiass un Tama ielūdzis draugus no visu apceļoto un vēl neapceļoto zemju grāmatām. Šī svarīgā notikuma dēļ no to lappusēm izkāpis gan Vinnijs Pūks, gan zirgs Dominiks, gan Nils Holgersons, un viņus sagaida latviešu Bille, Vaska meitiņa, astoņi kustoņi un dullais Dauka.

Beigās gaisā uzlido raķetes, bet, lai uzzinātu, kā un kur Tobiass un Tama atrada dzejoli, jāizlasa šī grāmata.


KAS MUMS VAJADZĪGS:
CEPUMI
KARTE
FOTOAPARĀTS
ĶEPDATORS
ABI AUTORI


PIEDZĪVOJUMS
SĀKAS
ŠEIT!


BALTIJAS JŪRAS
REĢIONA ZEMES
(bibliotēkas nosaukums)
LASĪTĀJA KARTE
Nr. 42805
Uzvārds L
Vārds TOBIASS
Personas kods
Glabājiet karti
un uzrādiet, bibliotēku apmeklējot!
2010

IEVADNODAĻA,
KURĀ ROTAĻU LĀCIS TOBIASS ZIEMASSVĒTKOS SAŅEM DĀVANAS, AR VIENU NO TĀM NETIEK GALĀ UN DODAS UZ BĒRNU BIBLIOTĒKU, KUR SATIEK KAĶI TAMU UN LOTI NO IZGUDROTĀJU CIEMA

Ziemassvētkos rotaļu lācis Tobiass saņēma daudz dažādu dāvanu. Lai kādu nepārņemtu skaudība, tās šeit neuzskaitīsim. Bērnu bibliotēkā Tobiasam (cerams, arī šo rindu lasītājs apmeklē BIBLIOTĒKU) uzdāvināja saini ļoti ČAUKSTOŠĀ papīrā, piekodinot to atvērt tikai mājās. Jāpiemin, ka dāvanu Tobiasam nedeva tāpat vien. Viņam, PROTAMS, bija jāskaita DZEJOLIS. Dzejoļi Tobiasam īsti neturējās prātā, tomēr viņš varonīgi sāka skaitīt:

Ja nezin, kas pagrabā grabinās,
var domāt, ka zaglis zog naglas.
Var domāt, ka grābstās tur ragana,
ja nezin, kas pagrabā grabinās.

Betbetbetbetbet... – Tobiass centās atcerēties nākamo pantu. Taču tas nekādi nedevās rokā, lai kā viņš pūlējās. Svarīgākais – tas, par ko dzejolī stāstīts, kaut kur bija PASLĒPIES vai AIZMUCIS. Tāpēc Tobiass to nespēja ne ieraudzīt, ne sadzirdēt. Viņš pat neatcerējās, kas ir dzejoļa autors. Lai gan PIRMS TAM bija to zinājis. Viņš atminējās vienīgi to, ka tas bija ĻOTI LABS un SLAVENS AUTORS.

Labi, ka Tobiasam dāvanu tomēr iedeva, jo dzejoļa sākumu viņš bija noskaitījis ļoti IZTEIKSMĪGI.

Kad sainis NEPACIETĪGI bija atsvabināts no aukliņas un papīra, iekšā viņš ieraudzīja KASTI. Uz tās dažādās valodās bija uzraksts „Puzle. Baltijas jūras reģiona zemes". Te kaste sašķiebās – tā kādreiz notiek –, un biezās kartona figūriņas izbira uz grīdas.

Par PUZLĒM Tobiass bija dzirdējis, arī redzējis tās grāmatu un kancelejas preču veikalu skatlogos, bet ķepās tāda viņam bija nonākusi PIRMOREIZ.

KARTONA GABALIŅI bija dažāda lieluma, un, kā saprata Tobiass, tie bija jāsaliek kopā tā, lai veidotu KARTI. Lai kā viņš centās, nekas neizņāca. Nopūlējies VAIGA SVIEDROS – tā saka! – Tobiass nepaklausīgos puzles gabaliņus sabēra atpakaļ kastē un nolēma doties uz Bērnu literatūras centru, cerot, ka tur viņam palīdzēs.

Centrā notika sapulce, Tobiasu pacienāja ar MEŽROZĪŠU TĒJU un INGVERA CEPUMIEM, lūdza nedaudz pagaidīt. Lai negarlaikotos (jāatzīst, ka Tobiass nekad NEGARLAIKOJAS un vienmēr atrod sev nodarbošanos), viņš pētīja plauktos izvietotās grāmatas – daudzas no tām jau bija LASĪTAS un LABI PAZĪSTAMAS.

Stiepdamies pēc kādas grāmatas augšējā plauktā, Tobiass nejauši to nogāza zemē, un... no grāmatas izlīda KAĶIS.

– Ha! – ieņaudējās kaķis. – TOBIASS! KĀDA NEGAIDĪTA TIKŠANĀS.

Kaķus Tobiass, protams, bija redzējis, un DAUDZUS. Arī šis likās AIZDOMĪGI PAZĪSTAMS.

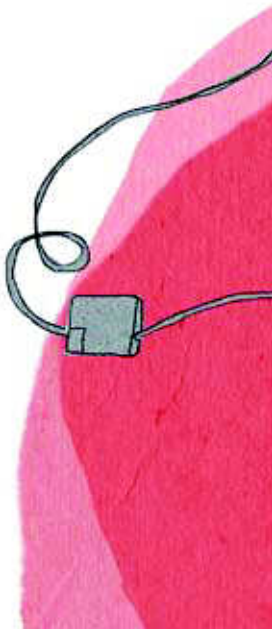
– TAMA! Tu mani neatceries? – izbrīnā kaķis nošūpoja asti.

– Protams, pazīstu. Tu esi aprakstīts grāmatā „Taro, Tama un Kicune".

– BEIDZOT! – Tama pasniedza Tobiasam ķepu. – Priecājos!

Grāmatu par viduslaiku Japānu ar LIELISKAJĀM ilustrācijām Tobiass ne tikai bija redzējis, bet, PĀR PLECU autoram skatoties, arī vērojis, kā to uzraksta.

– Tev ir PROBLĒMAS? – jautāja Tama un atvēra ĶEPDATORU – gaiši pelēku ar sudraba krāsas ķepas nospiedumu uz plastmasas korpusa.



– IR! – atzinās Tobiass un VISU, VISU! izstāstīja.

– Ir problēmas un NAV PROBLĒMU, – Tama viltīgi nosmīnēja, aizvēra ķepdatoru, iespieda to padusē un – VIENS DIVI – salika puzli.

– Un tagad tu!

Godīgi sakot, salikt puzli Tobiasam izdevās tikai trešajā reizē, tomēr IZDEVĀS. Nopētījis izveidoto attēlu, Tama vaicāja: – Vai tu esi bijis visās šajās zemēs?

– Hm, – Tobiass aizdomājās, – Lietuvā es esmu bijis, Igaunijā, Vācijā arī... Vēl Spānijā, Čehijā, Austrijā, Polijā...



– Mans jaunais draugs, jāpiebilst, ka ne Spānija, ne Čehija, ne Austrija neatrodas pie Baltijas jūras.

– Jā... – piekrita Tobiass. Viņš arī atzinās, ka, saņemot dāvanu, kaut kur aizbēgusi otra dzejoļa puse. Un pazudis pats autors. Un to, ka viņam tie NOTEIKTI jāatrod.

– Mēs varētu visas šīs zemes, – Tama ar ķepu norādīja uz karti, – APCEĻOT. Pie reizes pameklētu gan dzejoļa autoru, gan pašu dzejoli. Kad piecgadīgā Sakura runā par precēšanos un četrgadīgais Taro cenšas no šīm runām izvairīties, man kļūst garlaicīgi un pat žāvas nāk. Tad, demonstratīvi nožāvājies, Tama turpināja: – Jāatzīstas, Eiropu es pazīstu tikai no grāmatām. Protams, par to esmu IZLASĪJIS MILJONUS, varbūt NEDAUDZ MAZĀK, tomēr ĻOTI DAUDZ grāmatu. Turklāt mēs apciemotu bibliotēkas, iepazītos ar bērnu grāmatu varoņiem. Tur varētu slēpties aizmirstā dzejoļa varonis. Žēl, ka tu pat neatceries, kas tas bija un kā izskatījās. Varbūt kādā citzemju bibliotēkā mēs atradīsim pazudušo dzejoli. Iespējams, pat kopā ar tā autoru. Dosimies ceļā?



Protams, doties ceļojumā Tobiass vienmēr bija gatavs, bet...

– Bet... – viņš nedaudz samulsa. – Ceļš ir TIK TĀLS, tam nepieciešami LĪDZEKĻI, es domāju – NAUDA, un Ziemassvētkos es esmu visai iztērējies...

– Ha! – iesmējās Tama. – Tagad, kad man jau ir pilni trīspadsmit gadi, un es esmu kļuvis par BAKENEKO, šķēršļu un problēmu nebūs.

Tobiass, protams, bija lasījis grāmatu par Taro, Tamu un Kicuni. Viņš zināja – kaķi, kas sasniedz trīspadsmit gadu vecumu, kļūst par Bakeneko – tā japāņi dēvē kaķus, kuriem piemīt pārdabiskas spējas un kas spēj pārvarēt visus šķēršļus un atrisināt dažādas problēmas.